

Noves edicions **Maria Bohigas**

JOAN SALES

Edició del centenari

La concepció d'*Incerta glòria* és ben probable que comencés quan Joan Sales tot just tornava de l'exili mexicà: a Barcelona l'esperava el plec de cartes que ell havia anat escrivint des del front a Màrius Torres, i que aquest li havia llegat en morir. El retrobament amb les cartes i amb el soldat de poc més de vint anys que s'hi expressa –amb aquest jove que Sales ja havia deixat de ser– constitueix un fet capital si busquem l'origen d'una novel·la que té per protagonista l'Instant fugaç. En tot cas, Joan Sales presentà la primera versió d'*Incerta glòria* al Joanot Martorell del 1955 i en publicà la darrera el 1971. Un quart de segle entre aquests dos moments... i quatre variants diferents, des del volum primigeni de 335 pàgines fins al volum final de 910.

Que els lectors el veiessin com l'autor d'una sola novel·la el feia posar de mal humor, i no s'estava de reivindicar que cada part d'*Incerta glòria* venia a ser "com una novel·la"; però mai no va ser conseqüent amb aquest argument. Pitjor: va condemnar la seva obra poètica, *Viatge d'un moribund*, a ser un apèndix de l'epistolari amb Mercè Figueres i Màrius Torres, publicat

Carlos Pujol va proposar separar la part final d'*Incerta glòria*

el 1976. Per això es tendeix a pensar fins avui que *Incerta glòria* i *Cartes a Màrius Torres* són les dues cares d'una sola moneda, ficció d'una banda i testimoniatge de l'altra; el metall: la guerra.

Tanmateix, un lector privilegiat va instar Joan Sales a revisar la concepció que es feia de la seva obra. Carles Pujol, escriptor, poeta i crític, traductor d'*Incerta glòria* al castellà, va ser potser l'únic que actuà amb Joan Sales com un editor. D'ell va venir la recomanació de considerar les *Últimes notícies*, la

A Sales el feia posar de mal humor que el veiessin com l'autor d'una sola novel·la ARXIU

part final d'*Incerta glòria*, com una altra novel·la; no pas només perquè la vintena de pàgines de la primera edició s'hagués transformat en 260 a la darrera, sinó perquè el tema principal, la intenció, el llenguatge, la representació de les coses, hi prenen tot un altre camí. "Potser el pitjor de la guerra és que després ve la pau...", diu el protagonista d'*El vent de la nit*, el mateix Cruells d'*Incerta glòria*, trenta anys més tard: "això fa –parlo, ai de mi, per experiència– que un mateix home sigui dos personatges ben distints", n'escribia Joan Sales. I és que el Sales que havia escrit *Incerta glòria* amb la pròpia vivència de

la guerra ha donat pas al Sales intèrpret d'una altra veu solitària, la d'un home que emmalalteix en la pau de l'Estat totalitari. El primer Sales parlava, el segon escolta: la confrontació amb la immediata postguerra, que no ha viscut perquè era a l'exili, la sistematitza l'any 1966 quan va tot sovint a l'hemeroteca de Barcelona a treballar "ara seguit i de debò" en la versió definitiva de la seva obra.

Aquesta versió, no va poder publicar-la fins a l'any 1971, i encara hi introduí un darrer canvi en forma de portadeta el 1981, dos anys abans de morir: "*El vent de la nit*, novel·la", avisava abans d'entrar en el que ell mateix descrivia com "la història d'una ment malalta a causa de l'immens escàndol del nacional-catolicisme". La celebració del centenari ens permet a nosaltres fer el pas que Joan Sales no s'havia atrevit a fer, en una època en què política i història sembla que anaven renyides i en què fer memòria no estava precisament en voga: avui publiquem en volums separats

Incerta glòria
Autor: **Joan Sales**
Editorial: **Club Editor**
Col·lecció: **El Club dels Novel·listes, 8**
Pàgines: **544**
Preu: **22,50 euros**

El centenari permet publicar les dues obres en volums separats

aquestes dues novel·les que tenen entre elles un vincle gairebé d'oposició. Marcar una interrupció, crear un altre espai físic en forma de volum és necessari perquè s'il·luminin mútuament. Perquè aquella obra arraulida al final d'*Incerta glòria*, aquella altra novel·la bessona que és *El vent de la nit*, concentra tot el que els hereus *malgré nous* del franquisme no volem acabar de mirar: rere la "incerta glòria d'un dia d'abril", la corrupció de l'ideal. *

El vent de la nit
Autor: **Joan Sales**
Editorial: **Club Editor**
Col·lecció: **El Club dels Novel·listes, 42**
Pàgines: **224**
Preu: **17,50 euros**